

کانون فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد اسلامی

موسسه فرهنگی طرح نوین اندیشه

بایسته‌های حقوق تجارت

تألیف: ترانه علم‌پور

موسسه فرهنگی طرح نوین اندیشه

www.Tarhenovin.net

سرشناسه: علم پور، ترانه
عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور: بایسته‌های حقوق تجارت/مؤلف ترانه علم‌پور.
مشخصات نشر: تهران: طرح نوین اندیشه، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۱۱۶ ص.
شابک: ۶۰۰۰۰ ریال: 978-964-2540-78-5
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: حقوق تجارت — ایران -- راهنمای آموزشی (عالی).
موضوع: حقوق تجارت — ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی).
موضوع: آزمونهای دوره تحصیلات تکمیلی — ایران
موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ ب۷۵ع/کمه۹۲۰
رده بندی دیویی: ۳۴۶/۵۵۰۷۶
شماره کتاب شناسی ملی: ۲۰۱۰۳۳۸

انتشارات طرح نوین اندیشه

تهران - خیابان فلسطین - پایین تر از بلوار کشاورز - خیابان شهید حجت دوست - پلاک ۲۹

تلفن: ۸۸۹۸۶۲۷۸ - ۸۸۹۸۶۲۷۷

WWW.Tarhenovin.net

بایسته‌های حقوق تجارت

ترانه علم‌پور

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

چاپ اول: بهار ۱۳۸۹

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: کاربخش - توفیقی

ناظر چاپ و امور فنی: محسن کاربخش

۶۶۹۷۱۵۷۸-۹

حق چاپ محفوظ است

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷۸-۵-۲۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-2540-78-5

مقدمه ناشر

مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی طرح نوین اندیشه افتخار دارد در راستای چاپ و انتشار کتب و جزوات کمک آموزشی خود، سری جدیدی از این مجموعه را تحت عنوان «بایسته‌های حقوقی» آماده و تقدیم علاقمندان نماید.

محتوای مجموعه «بایسته‌ها» مشتمل بر تدوین و نگارش روشی سهل و آسان برای یادگیری دانشجویان و علاقمندان در سلسله مراحل آموزشی حقوقی است.

مجموعه «بایسته‌ها» اولین حلقه آغازین از روش تعلیم و آموزش در مؤسسه فرهنگی طرح نوین است.

بدین سبب این آموزه‌ها حداقل سطح علم و دانشی است که هر دانشجو و فارغ التحصیل حقوقی باید آنها را بداند تا بتواند در مسیر صحیح آموزش قرار بگیرد.

جهت یادآوری متذکر می‌شود، حلقه دوم سیستم آموزشی مطالعه مجموعه «خودآموز و راهنما» و حلقه سوم از این سیستم، مطالعه مجموعه «نکته و تست» خواهد بود. بدیهی است اگر مخاطبین محترم روش صحیح مطالعه را طی نمایند قطعاً در پاسخگویی به هر گونه سوال مشکلی نخواهند داشت. امید است ارائه این مجموعه رضایت مخاطبین محترم را فراهم آورد.

در پایان از زحمات و تلاشهای بی دریغ همکاران مؤسسه به ویژه مؤلف محترم که در نگارش مجموعه حاضر همکاری فراوانی داشتند صمیمانه سپاسگزاری بعمل می‌آید.

با آرزوی موفقیت

محمد فرجی

بهار ۱۳۸۹

در ابتدا باید بدانیم حقوق تجارت چیست و منابع آن کدامند؟
با توجه به قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ می‌توان گفت: حقوق تجارت که یکی از قسمت‌های حقوق خصوصی است، حقوق اعمال تجاری و تجار است یا به عبارت دیگر حقوق مخصوصی است که برای تجار و عملیات تجاری در نظر گرفته شده است.

منابع حقوق تجارت:

منبع اصلی قوانین تجاری است ولی در مواردی که قانون تجارت اصول مخصوصی را پیش‌بینی ننموده است لازم است به مقررات حقوق مدنی مراجعه نمود. همچنین به اصول متداول بین تجار یعنی عرف و عادت و رسوم تجاری نیز باید توجه نمود. علاوه بر این‌ها نباید نظریه‌های حقوقی و عقاید علمای حقوق را نیز از نظر دور داشت.

نکته: در خصوص مراجعت به مقررات حقوق مدنی می‌توان به شرایط اساسی معاملات، حق فسخ، خیارات و غیره اشاره کرد.

منبع اصلی قوانین تجاری، موارد ذیل می‌باشد:

۱- قانون تجارت مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۱۱

- ۲- قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات
  - ۳- قانون ثبت شرکت‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی آن
  - ۴- قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۲۴ اسفند ۱۳۱۸
  - ۵- قانون صدور چک مصوب ۱۳۷۲ با اصلاحات ۱۳۸۲
  - ۶- لایحه اصلاحی مقررات مربوط به شرکت سهامی مصوب ۱۳۴۷
- نکته: در هنگام تعارض عرف و عادت با قوانین آمره رعایت قوانین آمره و در هنگام تعارض عرف و عادت با قوانین تکمیلی رعایت عرف و عادت الزامی است.

تقسیم‌بندی مطالب)

- ۱- تجار و معاملات تجاری
- ۲- دفاتر تجاری و دفتر ثبت تجاری
- ۳- شرکت‌های تجاری
- ۴- برات، فته طلب، چک (اسناد تجاری)
- ۵- اسناد در وجه حامل
- ۶- دلالتی
- ۷- حق‌العمل کاری
- ۸- قرارداد حمل‌ونقل
- ۹- قائم‌مقام تجاری و سایر نمایندگان تجاری
- ۱۰- ضمانت
- ۱۱- ورشکستگی
- ۱۲- ورشکستگی به تقصیر و تقلب
- ۱۳- اعاده اعتبار
- ۱۴- اسم تجاری
- ۱۵- شخصیت حقوقی
- ۱۶- مقررات نهایی